

## Gesprek met Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding Eddo Verdoner

Op 14 september heeft het OJCM een interview gehouden met Eddo Verdoner, Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding. Ook het jongerenpanel kreeg de kans om enkele vragen te stellen en wij waren hierbij vooral benieuwd naar welke rol er voor jongeren is weggelegd in de bestrijding van antisemitisme.

Antisemitisme komt veel voor op plaatsen waar jongeren dagelijks mee in aanraking komen, zoals in het onderwijs en op social media. Jongeren zijn vaak op zoek naar hun identiteit, soms door zich af te zetten tegen een ander. Er wordt dan niet zozeer gekeken naar het jodendom an sich, maar bijvoorbeeld naar het Israël-Palestina conflict. Sommige jongeren voelen dat zij moeten kiezen voor één partij, en afzetten tegen de ander. Dit is een voorbeeld van hoe antisemitisme tot stand kan komen, maar er zijn veel meer manieren, zoals groepsdruk of het bestaan van vooroordelen.

Dat antisemitische uitingen bij jongeren relatief veel voorkomen leidt ertoe dat juist jongeren een grote rol kunnen spelen in de bestrijding van antisemitisme. Als er bijvoorbeeld in een vriendengroep slecht gesproken wordt over joden of het jodendom, gaat het erom dat er een lijn getrokken wordt. Maar één iemand hoeft zich uit te spreken en trekt hiermee die lijn. Door je uit te spreken maak je anderen ervan bewust dat ze door hun woorden of daden anderen schaden. Hetzelfde geldt voor social media: het helpt enorm als iemand een tegengeluid laat horen.

**“Maar één iemand hoeft zich uit te spreken.”**

Dit tegengeluid hoeft niet zozeer een terechtwijzing of berispende opmerking te zijn. Verdoner: “Het is belangrijk om elkaar te leren kennen en de positieve aspecten van het jodendom te belichten.” Dit begint met het spreken met elkaar, bijvoorbeeld door middel van interreligieuze ontmoeting en dialoog. Antisemitisme hangt vaak samen met vooroordelen, die weggenomen kunnen worden door elkaar simpelweg te leren kennen. Ook voorstellingen over aspecten van het jodendom of het zelf op zoek gaan naar wat het jodendom nu precies inhoudt kunnen hierbij helpen. Het jodendom is een rijke religie vol prachtige verhalen, muziek en feesten. Onder dit artikel is een lijstje te vinden van websites met informatie over het jodendom, synagogen en plaatsen die je in Nederland kunt bezoeken en filmpjes die je kunt bekijken om een beeld van het jodendom te krijgen.

**“Het is belangrijk om elkaar te leren kennen en de positieve aspecten van het jodendom te belichten.”**

Eigenlijk vatte Maimonides, de bekende rabbijn en Joods filosoof, de kern van het gesprek met Eddo Verdoner al in de 12<sup>e</sup> eeuw goed samen: “Elk van ons beslist of we onszelf geleerd of onwetend, meelevend of wreed, vrijgevig of gierig willen maken. Niemand dwingt ons. Niemand beslist voor ons, niemand sleept ons langs het ene of het andere pad. We zijn verantwoordelijk voor wat we zijn.” Hier kunnen we elkaar bij helpen door voor elkaar op te komen, in gesprek te gaan en de positieve aspecten van het jodendom te belichten.

*Voor meer informatie over het jodendom:*

<https://npokennis.nl/longread/7654/wat-is-het-jodendom> (Introductie tot het jodendom van de NPO)

<https://jonet.nl/> (Onafhankelijk Joods nieuw en achtergronden)

<https://www.cjo.nl> (Website van het Centraal Joods Overleg. Kijk ook vooral onder 'Nieuws')

<https://www.nik.nl/> (Website van het NIK: Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap)

<https://www.verbond.eu/nl> (Website van het Nederlands Verbond Voor Progressief Jodendom)

*Zien en bezoeken in Nederland:*

Het Joods Cultureel Kwartier in Amsterdam. Hoogtepunten zijn de Portugese Synagoge, het Joods Historisch Museum en het Nationaal Holocaust Museum. Website: <https://jck.nl/>.

Een wandeling door de Joodse buurt in Den Haag. Stichting Joods Erfgoed Den Haag heeft die al voor je uitgezet. Als je de QR-code scant vind je bij elk van de 15 stops audiofragmenten en meer informatie. Website: <https://www.joodserfgoeddenhaag.nl/>.

Ook Joods Erfgoed Rotterdam heeft op een interactieve kaart bij vele locaties in de stad en omgeving verhalen verzameld die de sporen van de joodse geschiedenis weergeven. Na de verhalen gelezen te hebben kan je de locaties natuurlijk ook bezoeken. Website: <https://www.joodserfgoedrotterdam.nl/>.

De synagoge in Groningen. Hier vind je een permanente expositie over joodse rituelen, gebruiken en feesten. Er worden ook evenementen zoals concerten en herdenkingen georganiseerd. Website: <https://www.synagogegroningen.nl/>.

Synagoge bezoeken in Noord- of Oost-Nederland? Kijk eens bij Syneon voor een kaart met daarop alle synagogen in de regio. Website: <https://synagogen-noord-oost.nl/home/>.

De Synagoge Meerssen en het leerhuis Limburg organiseren cursussen, lezingen en evenementen rondom joodse cultuur en religie. Gezamenlijke website: <https://www.leerhuislimburg.nl/index.php>.

*YouTube:*

Wat betekent het voor de jongere generatie om Joods te zijn? Vijf jongeren vertellen het in dit filmpje: [https://www.youtube.com/watch?v=GtYaeQlq\\_DE](https://www.youtube.com/watch?v=GtYaeQlq_DE) (Zo is het om jong en Joods te zijn | #Ajouad #5 | NPO 3)

Documentaire over als joodse jongere een plek vinden in de Duitse samenleving: [https://www.youtube.com/watch?v=dE4mBjQ\\_s84](https://www.youtube.com/watch?v=dE4mBjQ_s84) (Young, German and Jewish | DW Documentary)

Documentaire over de joodse gemeenschap in Polen: <https://www.youtube.com/watch?v=psWarhwc4eY> (Jewish life in Poland | Free Full DW Documentary)

Wat meer weten over de inhoud van de Hebreeuwse Bijbel, maar geen tijd of zin om hem helemaal te lezen? Gelukkig wordt hij in dit filmpje in vijf minuten samengevat: <https://www.youtube.com/watch?v=l400jhY2DF0&t=4s> (The Old Testament Told in Only 5 Minutes)

